

Μητροπολίτης Ιωαννίνων Ιερόθεος - Ο πιστός ρασοφόρος «συνεργάτης» του Αλί Πασά

«Ὁ Ἄρτης, ὁ Γρεβενῶν καὶ ὁ Ἰωαννίνων εἶναι οἱ πρῶτοι προδόται τοῦ τυράννου, καθὼς ὅλοι τὸ γνωρίζουσι. Ὁ ὕστερος ἀπὸ αὐτοὺς ἰκέτευσεν τὸν τύραννον, καὶ ἐκούρευσεν τὸν ἕγγονά του, ὡς νὰ τοῦ ἐγίνετο νουνός. Ὁ Ἄρτης ἠπάτησεν καὶ ἐπρόδωσεν τοὺς ἥρωας Σουλιῶτας· εἶναι δὲ καὶ οἱ τρεῖς ἀσελγεῖς, ἄσωτοι εἰς τὸ ἄκρον, μοιχοί, πόρνοι καὶ ἀρσενοκοῖται φανεροί... Δὲν εἶναι κρυφόν, ἀλλ' ὅλοι τὸ ἠξεύρουν, ὅτι εἰς τὰ Ἰωάννινα οἱ πνευματικοὶ ἀναφέρουσι κάθε ὑπόθεσιν, ὅπου ἀκούουσιν ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ αὐτὸς εὐθύς κάμνει ἓνα κατάλογον μὲ προσθήκην καὶ τὸν προσφέρει τοῦ τυράννου, εἰς τρόπον ὅπου ἡ ἐξομολόγησις, τὴν σήμερον, εἶναι ἓν μέσον προδοσίας».

«Ελληνική Νομαρχία» (Αωνύμου του Ἑλληνο)

Ο μητροπολίτης Ιωαννίνων Ιερόθεος, αποτελεί ένα από τα πιο «λαμπρά» παραδείγματα φιλοτουρκισμού, ὡστε να μπορεί να καθίσει επάξια δίπλα σε άλλες «εθνοσωτήριες» μορφές της Εκκλησίας, ὅπως τον Γρηγόριο Ε', τον Ἀνθιμο ΣΤ', τον Αγαθάγγελο Α' (ὄλοι τους πατριάρχες) και αρκετές ακόμη. Ἦταν τόσο στενή ἡ «συνεργασία» του με τον Αλί Πασά, ὡστε που και που ξεχνιόταν(;) και χρησιμοποιούσε πρώτο πληθυντικό πρόσωπο («ημεῖς»). Ο ἀπώτερος σκοπός του Ιερόθεου, στα πλαίσια της «συνεργασίας» του με τον Αλί Πασά, ἦταν ἡ καθυπόταξη των Σουλιωτῶν κι ὅλων ὄσων διανοήθηκαν να σηκώσουν κεφάλι στον «κραταιοτάτο Σουλτάνο».

Ὡς κλασικό παράσιτο, ζει άνετα και πλουσιοπάροχα, ἀπὸ το υστέρημα του «ποιμνίου» του, ὅπως και πλείστοι «ποιμένες» της εποχῆς. Κι ενώ οι ραγιάδες ζουν στην εξαθλίωση και στην ανέχεια, ὅπως μας πληροφορεῖ και ο «Αωνύμος» της «Ελληνικῆς Νομαρχίας», οι ρασοφόροι ἀρχιερεῖς «Τρώγοσι καὶ πίνουσι ὡς χοῖροι. Κοιμῶνται δεκατέσσαρας ὥρας τὴν νύκτα καὶ δύο ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι. Λειτουργοῦσι δύο φορές τὸν χρόνον, καὶ ὅταν δὲν τρώγωσι, δὲν πίνωσι, δὲν κοιμῶνται, τότε κατεργάζονται τὰ πλέον ἀναίσχυντα καὶ οὐτιδανὰ ἔργα, ὅπου τινὰς ἠμπορεῖ νὰ στοχασθῆ. Καὶ οὕτως εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀμαρτίας καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ἀκρασίαν θησαυρίζουσι χρήματα, καὶ οἱ ἀναστεναγμοὶ τοῦ λαοῦ εἶναι πρὸς

αὐτοὺς τόσοι ζέφυρες», ενώ για τον Ιερόθεο γίνεται πιο συγκεκριμένος: «εἰς τὸ πρόγευμα τρώγει δύο ὀκάδες γιαούρτι, καὶ εἰς τὸ δειλινὸν μισὴν ὀκᾶ σαρδέλας ξεκοκκαλισμένας, τὰς ὁποίας τρώγει μὲ τὸ χουλιάρι».

Φυσικό θα ήταν να μην έχει και ιδιαίτερες αναστολές στον αφορισμό των επαναστατῶν ραγιαδῶν, ένας ἄνθρωπος που εἶχε τους αφορισμούς «ψωμοτύρι», για πολύ πιο ασήμαντους λόγους. Οι αφορισμοί μάλιστα ήταν τόσο συχνοί, ὅπως μας πληροφορεῖ και πάλι ο «Ανώνυμος» της «Ελληνικῆς Νομαρχίας», ὡστε «...ἤθελαν νομισθῆ εὐχαὶ τῆς λειτουργίας ἀπὸ κανένα ἄλλογενῆ. Τόσον εἶναι συχνοί, καὶ σχεδὸν κάθε Κυριακὴν εἰς κάθε ἐκκλησίαν ἀναγινώσκονται δύο καὶ τρεῖς ἀφορισμοί, πάντοτε δὲ διὰ οὐτιδανωτάτας διαφορᾶς, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ δύο ἢ τριῶν γροσίων ὑπόθεσιν».

Τις προδοτικὲς ἐνέργειες του Ιερόθεου, τις πληροφοροῦμαστε, πιο λεπτομερῶς, ἀπὸ το βιβλίο του ιστορικοῦ και αγωνιστῆ της Επανάστασης, Χριστόφορου Περραιβοῦ, «Ἱστορίας του Σουλίου και της Πάργας». Ο Περραιβός μάλιστα, δεν υπέγραψε τις πρώτες ἐκδόσεις του βιβλίου (1803 και 1815) (υπέγραψε ὡς «ΒΥΚ ΨΟ ΨΞΗ ΛΑ ΑΩΚΑ»), φοβούμενος διώξεις και αντίποινα ἀπὸ το θρησκευτικὸ ιερατεῖο (ὅπως ομολόγησε στην ἐκδοση του 1857).

Ο Ιερόθεος, γνώριζε ὅτι οι κάτοικοι της Πάργας, βοηθοῦσαν και τροφοδοτοῦσαν τους ἐξεγερμένους Σουλιῶτες. Ἐτσι ὡς «ἀγρυπνος ποιμὴν» που «χρεωστεῖ να προφυλάττει πάντοτε τα πρόβατά του ἀπὸ κρημνοῦς, βράχους και ἄγρια θηρία», ἔστειλε μια ἐπιστολὴ στους προεστοῦς της Πάργας, με την ὁποία τους «εσυμβούλευε» να «μην δίδουν καμμίαν βοήθειαν» στους «κακούργους Σουλιῶτας». Τους προειδοποιεῖ δε, πως αν παραμείνουν «αμετανόητοι», τότε ο Θεός θα τους «παιδεύσει διὰ την παρακοήν» τους, φροντίζοντας παράλληλα να τους υπενθυμίσει και την τύχη του Ρήγα Φεραίου.

Θαυμάστε τον... Εἶναι ἀπλᾶ «συγκλονιστικός» ...

Ευγενεῖς προεστώτες και λοιποὶ κάτοικοι της Πάργας, σας εὐχομαι και σας ευλογῶ πατρικῶς.

Ἐνας καλός και ἀγρυπνος ποιμὴν χρεωστεῖ να προφυλάττει πάντοτε τα πρόβατά του ἀπὸ κρημνοῦς, βράχους και ἄγρια θηρία, και τότε τα κερδίζει και τα χαίρεται· και ἐγὼ λοιπὸν ὡς καλός ποιμὴν των λογικῶν μου προβάτων χρεωστῶ

να προφυλάττω αυτά πάντοτε από πάσαν βλάβην και απώλειαν· και άλλοτε σας έγγραψα, και προφορικώς, όταν απέρασα από την πατρίδα σας, ωμίλησα και σας εσυμβούλευσα πνευματικώς και πατρικώς να τραβήξετε χέρι από τους Σουλιώτας, να μη τους δίδετε καμμίαν βοήθειαν, ούτε εις τον τόπον σας να τους δέχησθε, επειδή είναι κακούργοι και φερμανλίδες (σ.σ.: επικηρυγμένοι) από το δοβλέτι, και όποιος δέχεται τοιούτους κακούργους πίπτει και αυτός εις την ιδίαν οργήν του υψηλού δοβλετίου, και εις το τέλος αφανίζεται από το πρόσωπον της γης.

Σεις όμως, ή από ανοησίαν σας ή ισχυρογνωμίαν σας ή ξένας κακάς συμβουλάς παρακινούμενοι, δεν εδώκατε ποτέ ακρόασιν και κλίσιν εις τας πατρικάς και σωτηριώδεις δια την πατρίδα σας νουθεσίας μου· ακούτε και ακολουθάτε, ως μανθάνω, τας συμβουλάς του Περραιβού, ο οποίος σας απατά, δεν ηξεύρετε, ότι αυτός με κάποιον Ρήγαν Θεσσαλόν (σ.σ.: εννοεί τον Ρήγα Φεραίο) και άλλους μερικούς παρομοίους λογιωτάτους συνεννοημένοι με τους Φραντζέζους εσκόπευον να κάμνουν επανάστασιν κατά του κραταιοτάτου Σουλτάνου; Αλλ' ο μεγαλοδύναμος Θεός τούς επαίδευσε κατά τας πράξεις των με τον θάνατον, οπού τους έπρεπε, μόνος δε ο Περραιβός εσώθη δια τας ιδικάς σας αμαρτίας· λοιπόν, αν θέλητε την σωτηρίαν και ευτυχίαν σας, τραβάτε χέρι, ως προείπα, από την φιλίαν των Σουλιωτών και συμβουλάς του Περραιβού, και ζητήσατε το γρηγορώτερον την χάριν και σκέπην του υψηλοτάτου Βεζύρη (σ.σ.: Αλί Πασά), την οποίαν ελπίζω να την λάβετε, επειδή, όταν ιδώ την μετάνοιάν σας, θέλει προσπέσω εις τα γόνατά του να τον παρακαλέσω να συγχωρήση τα απερασμένα σφάλματά σας, οπού αρνηθήκατε την συμφωνίαν οπού εκάμετε με την υψηλότητά του, και είμαι βέβαιος ότι δεν θα πέση κάτω ο ριτζάς μου (σ.σ.: παράκληση)· εάν όμως μείνητε αμετανόητοι, καθώς έως τώρα, τότε ο Θεός μέλλει να σας παιδεύση διά την παρακοήν σας, και το κρίμα των φαμελιών σας ας είναι εις τον λαιμόν σας και εις τούτον και εις τον άλλον κόσμον· εγώ το πνευματικόν και πατρικόν χρέος το έκαμα, όθεν δεν σας μένει πλέον κανένα παράπονον εναντίον μου και υγιαίνετε.

Ιωάννινα 1801, Ιουλίου 5

Ιερόθεος Μητροπολίτης Ιωαννίνων

και εν Χριστώ ευχέτης

Παράλληλα με την επιστολή που έστειλε στους Παργιανούς, ο Ιερόθεος φρόντισε να στείλει κι άλλη μία προς τον επίσκοπο Παραμυθίας, Χρύσανθο, στην πνευματική δικαιοδοσία του οποίου ανήκε η Εκκλησία της Πάργας, με σκοπό να τους «συμβουλευσει», αλλά και για να «προφυλάξει» τον εαυτόν του...

Θεοφιλέστατε Επίσκοπε Παραμυθίας, εν αγίω πνεύματι αγαπητέ αδελφέ και συλλειτουργέ κυρ Χρύσανθε χάρις εΐη σοι τη θεοφιλία και ειρήνη παρά Θεού.

Φαίνεται οι επαρχιώται σου οι Παργινοί πως έχασαν τον νου τους, και δεν ηξεύρουν τι κάμουν. Όθεν ιδού οπού τους γράφω δια να απέχουν από τους Σουλλιώτας, και να μη τους βοηθούν και με ανθρώπους και με βαρούτια και με ζαϊρέδες. Να τους συμβουλεύσης και η θεοφιλία σου, καθώς τους γράφω, διατί ύστερον, ό,τι ακολουθήση, ας όψονται. Μου κακοφαίνεται όμως, οπού κοντά εις αυτούς κακοπαθαίνεις ύστερον και η θεοφιλία σου. Η δε του Θεού χάρις εΐη μετά σου.

1801 Ιουλίου 5 Ιωάννινα

*Ο Ιωαννίνων Ιερόθεος
και εν Χριστώ αδελφός.*

Ο Χρύσανθος, ο οποίος κρατούσε μια εντελώς διαφορετική στάση απέναντι στις επαναστατικές ενέργειες των Ελλήνων (αρκετοί συγγενείς του φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν ή και θανατώθηκαν), θέλοντας να τον αγνοήσει, απάντησε διπλωματικά ότι οι «συμβουλές» του δεν εισακούγονται. Οι δε Παργιανοί, συνέταξαν μια επιστολή με σαρκαστικό και ειρωνικό περιεχόμενο...

Πανιερώτατε Μητροπολίτα υικώς σας προσκυνούμεν.

Την σεβαστήν επιστολήν σας ελάβομεν, ηθέλαμεν βέβαια παραδεχθή τας συμβουλάς σας, εάν αύται ήσαν σύμφωνοι με τας περιστάσεις και συμφέροντα της πατρίδος μας. Ορθή τω όντι, και κατάλληλος η παραβολή του ποιμένος, την

οποίαν μας προτείνετε, αλλ' όταν ο ποιμήν πάσχη, κατά δυστυχίαν, από οφθαλμίαν, και βραδυποδίαν, πώς δύναται τότε, πανιερώτατε, να προφυλάξη τα πρόβατά του από κακοτοπίας, και άγρια θηρία; Μας συμβουλεύετε να μην δεχόμεθα, ούτε βοηθώμεν τους Σουλιώτας κακούργους όντας, ως λέγετε, και αποκεκηρυγμένους του δουβλετίου. Ημείς συμμαχίαν τινά, ή εταιρίαν μυστικήν ή φανεράν μ' αυτούς δεν έχομεν, διό τους δεχόμεθα εις την πατρίδα μας όχι ως κακούργους και φερμανλίδας, αλλ' ως υπερμάχους της πατρίδος των, και φορολογουμένους υπηκόους του Σουλτάνου, προς τους οποίους πωλούντες τα προϊόντα του τόπου μας ωφελούμεθα. Το αυτό σύστημα διατηρούμεν έκπαλαι και ήδη με τους λοιπούς του Οθωμανικού κράτους Τούρκους, και χριστιανούς, διότι δεν δυνάμεθα άλλως να πριζώμεθα τα προς το ζην αναγκαία.

Και ημάς αδικείτε, πανιερώτατε, και τον Περραιβόν συκοφαντείτε λέγοντες, ότι ακολουθούμεν αυτού, και ουχί της πανιερότητός σας τας συμβουλάς. Βεβαιωθήτε, ότι και ημείς πάντες γνωρίζομεν της πατρίδος τα συμφέροντα, και ο Περραιβός τα αυτά αισθήματα τρέφει. Όθεν ούτ' αυτός ημάς απατά, ούτε ημείς παρ' αυτού πλανώμεθα. Τον κατακρίνετε προς τούτοις, διότι συνέπραξε μετά του αιιδίμου Ρήγα, και άλλων, ως λέγετε, λογιωτάτων ομογενών κατά του Σουλτάνου. Η κατάκρισις αύτη υπάρχει, νομίζομεν, αντίχριστος, διότι οπόταν ο ίδιος Ιησούς Χριστός μας διδάσκει τρανώτατα λέγων: «Μάχου υπέρ πίστεως, και πατρίδος». Τις άρα φιλόχριστος, και φιλόπατρις τολμά έπειτα να καταδικάση του Ρήγα, και των συνεταίρων αυτού τας πράξεις; Ούτε της παρούσης εποχής, ούτε της ιδικής μας δυνάμεως έργον είνε, πανιερώτατε, να διακρίνωμεν τα εμβριθή αυτών αισθήματα, επ' άλλων ευνοϊκών περιστάσεων του έθνους μας, η αμερόληπτος ιστορία μέλλει βέβαια να εξιχνιάση, και ευκρινήση τας πράξεις αυτών, και τα αποτελέσματα.

Οπαδοί λοιπόν όντες και ημείς πάντοτε, και εκτελεσταί του προμνησθέντος θείου ρητού, σας απαλλάττομεν εις το εξής, πανιερώτατε, από την προς τον υψηλότατον Βεζύρην, ως μας υπόσχεσθε, μεσιτείαν, και ικεσίαν σας υπέρ ημών, διότι αρκεί εις ημάς η σκέπη και εύνοια του υψηλού και κραταιού Δουβλετίου, την οποίαν σεβόμενοι, και διατηρούντες χρεωστικώς, δεόμενοι προς τούτοις του υψίστου υπέρ της μακροβιότητος και ευημερίας της Μεγαλειότητός του, δεν αμφιβάλλομεν, ότι θα σκέπει, και διατηρεί ημάς πάντοτε ως πιστούς υπηκόους, και ευπειθή τέκνα του.

Ευγνωμονούντες εν τοσούτω, πανιερότατε δια τας πνευματικάς, και πατρικάς προς ημάς συμβουλάς σας, υποσημειούμεθα με βαθύτατον σέβας.

1801 Ιουλίου 10

Της υμετέρας πανιερότητος

τέκνα εν Χριστώ ευπειθή

οι προεστώτες, και άπας ο λαός της Πάργας

Ο Ιερόθεος, απότητος, θα στείλει και μια δεύτερη επιστολή στον Χρύσανθο, με την οποία του ζητά να καταδώσει τους Παργιανούς που βοηθούν τους Σουλιώτες (και πάλι «διά το καλόν του»)..

Αδελφέ, άγιε Παραμυθίας.

Ήξευρε ότι ο αδελφός του Κακοϊωσήφ (σ.σ.: μοναχός που εξόρισαν οι Παργινοί και βρήκε καταφύγιο στην αυλή του Αλί Πασά) ήλθεν εις τον εφέντη μας, και τον επαρεκάλεσεν διά τον αδελφόν του, και μ' επρόσταξεν, όθεν αν έλθη να προσπέση και τον συμπαθήσης, και να μας γράψης. Αν θέλεις όμως και να τον εξορίσω, και να κόψω και τα μαλλιιά του, να με γράψης καταλεπτώς μόνοι σου μυστικά πόθεν επαρακινήθησαν οι Παργινοί να βοηθούν τους Σουλιώτας, και πόσην βοήθειαν τους έδωκαν, και τι και τι, και τους σκοπούς των Παργινών, και των Σουλιωτών. Μουτλάκ (σ.σ.: τούρκικη[!] λέξη) κάθε τι να με ιδεάσης, διά να ημπορέσω ύστερον να σε διαφεντεύω, και να μην χαθής, αγκαλιά εδώ όλα τα μανθάνομεν μα θέλω να με τα γράψης διά το καλόν σου.

1801 Σεπτεμβρίου 7, Ιωάννινα

Ο Ιωαννίνων Ιερόθεος

Όλα αυτά τα κείμενα και κυρίως οι ανθελληνικές (και συνάμα φιλοτουρκικές) ενέργειες του Ιερόθεου και των άλλων ρασοφόρων προδοτών, είναι «ανύπαρκτα» για την σύγχρονη ελληνική ιστορία κι ως εκ τούτου δεν διδάσκονται στα σχολεία (έστω και σαν απλή αναφορά), γιατί θα χαλάσει την «σούπα» του «εθνοσωτήριου»

ρόλου της Εκκλησίας στην Επανάσταση, καθώς και του περίφημου «Ελληνοχριστιανισμού».